

Misiunea de Observare Promo-LEX a alegerilor locale generale și parlamentare noi din 20 octombrie (3 noiembrie) 2019: Noi detalii privind desfășurarea scrutinului

3 noiembrie 2019

Ora: 14:30

Misiunea de Observare Promo-LEX a alegerilor locale generale și parlamentare noi din 20 octombrie (3 noiembrie) 2019 a recepționat, până la ora 13.30, 88 de rapoarte de incidente de la observatori, prezentul comunicat incluzând 57 de incidente prelucrate de echipa centrală a Misiunii Promo-LEX în intervalul 9.00 – 13.30:

Misiunea de Observare Promo-LEX, în contextul desfășurării turului doi de scrutin al alegerilor locale generale constată,

Obstrucționarea/Limitarea procesului de observare a alegerilor – 2 cazuri.

- **SV 13/13 și 13/14 Dondușeni, Frasin.** Observatorii echipei mobile Promo-LEX au suspiciuni privind faptul că automobilul lor este urmărit de către persoane neidentificate. În momentul când echipa mobilă efectua vizita în com. Frasin, aceasta era urmărită de un automobil – un microbus VW Crafter nr. MLN 754 , unde se aflau 3 bărbați. Bărbatul care se afla la volan a făcut poze la automobilul echipei mobile, după care a sunat la

telefon. Peste 30 min. mașina care urmărea echipa mobilă a fost observată în preajma SV 13/13.

- **SV 12/5, Criuleni, Bălăbănești.** Amplasarea observatorilor în așa fel încât aceștia nu pot observa întregul proces de votare. Locurile special amenajate pentru aceștia se află după un perete, de unde pot observa doar procesul de votare în cabina de vot și aruncarea buletinului în urna de vot. Astfel, activitatea operatorilor și a membrilor BESV nu este vizibilă. Pentru a observa tot procesul, este nevoie aflarea observatorului în nemijlocita apropiere de masa membrilor BESV, în picioare.

Prezența materialelor de publicitate, afișaje, panouri electorale din raza secției de votare (100 metri de la localul secției) – 10 cazuri.

- **SV 1/262 Chișinău, Durlești.** Prezența unui afiș electoral la 50-60 m distanță de SV.
- **SV 13/1 Dondușeni.** Ziarul de partid cu imaginea candidatului este lipit pe panou informativ în raza 100 metri de la localul secției de votare
- **SV 24/6 Ocnița, Otaci.** La o distanță de aprox. 70 m se află un billboard 3*6 m instalat de concurent.
- **SV 34/26 Telenеști, Leușeni.** În fața secției de votare este afișat un material de publicitate electorală în favoarea unui candidat.
- **SV 1/303, Chișinău, Tohatin.** La o distanță de aproximativ 35 m de SV a fost observat un panou publicitar al unui candidat.
- **SV 1/270, Chișinău, Sîngera.** În raza de 100 m de la SV, pe peretele unui magazin, a fost observat un banner al unui candidat.
- **SV 32/27, Ștefan Vodă, Slobozia.** În raza de 100 m de la SV se află un banner al unui candidat.
- **SV 4/2, Anenii Noi.** În raza de 100 m de la SV se află un banner al unui candidat.

- **SV 25/55, Orhei, Peresecina.** In perimetrul de 100m de la SV, au fost observate cel puțin 10 afișe electorale ale unui candidat.
- **SV 26/16, Rezina, Gordinești.** Afișaj electoral pe pilon de electricitate a unui candidat în raza de mai puțin de 100 m de secția de votare.

Prezența nejustificată a persoanelor neautorizate în incinta secției de votare sau în raza de 100 m – 13 cazuri.

- **SV 31/29 Șoldănești, Sămășcani.** Unul dintre candidați se află mai mult de 20 min în preajma SV la distanța de cca 70m.
- **SV 28/27 Sîngerei, Copăceni.** Președinte organizației teritoriale a unui partid care a desemnat candidat se află în fața SV la distanța de cca 10 min și discută cu alegătorii.
- **SV 5/2, Basarabeasca.** Mai multe persoane neautorizate s-au aflat inițial la ieșirea din SV, unde una dintre acestea filma cu telefonul mobil, iar altele două întrebau alegătorii dacă au primit careva recompense pentru vot. Ulterior, după ce li s-a făcut observație, acestea și-au schimbat locația (aproximativ 500 m de la SV), continuându-și activitatea.
- **SV 7/41, Cahul, Giurgiulești.** Candidații se află în raza de aproximativ 100 m de la SV.
- **SV 32/27, Ștefan Vodă, Slobozia.** În preajma SV s-au adunat în grupuri susținători ai ambilor candidați, discutând între ei.
- **SV 11/38, Cimișlia, Porumbrei.** Un candidat se află în raza SV (aproximativ 50 m), discutând cu alegătorii.
- **SV 32/25, Ștefan Vodă, Râscăieți.** Un candidat a intrat în SV unde s-a aflat circa 8 minute, s-a așezat lângă observatori și vorbește cu aceștia.
- **SV 1/278, Chișinău, Vatra.** La ora 11:48, primarul a chemat la intrarea în SV unul din membrii BESV și i-a solicitat informația privind prezența la vot. Ca răspuns

la numărul comunicat de membrii BESV, acesta a declarat că trebuie de mobilizat alegătorii. La scurt timp, primarul a plecat.

- **SV 24/ 6 Ocnița, Otaci.** 0 persoană se afla la distanța de 50 m de la secția de votare. Aceasta avea o foaie A4 cu o listă de persoane. Către această doamnă se apropiau mai multe persoane pentru a se verifica cu lista din mâna doamnei sus-menționate.
- **SV 1 /265 Chișinău, Durlești.** Între orele 8-11 la o distanță de aproximativ 10-20 m de SV se afla un automobil Volvo, în care se aflau două persoane. Observatorul Promo-LEX a anunțat președinta BESV, care s-a apropiat și le-a comunicat că nu au voie să se afle în raza secției de votare. Una dintre persoane, a continuat să se afle în raza de 30 de m a secției de votare, iar automobilul a plecat. Președinta BESV a anunțat Poliția.
- **SV 34/26 Telenești, Leușeni.** Un candidat s- a aflat între orele 11.40-12.40 în raza de mai puțin de 100 m și a discutat cu locuitorii.
- **SV 13/13 Dondușeni, Frasin.** La o distanță de 20 metri se afla cel puțin 30 de min. o rudă apropiată a unuia dintre candidați.
- **SV 22/12, Leova, Baiuș.** Un candidat se afla în apropierea SV, discutând cu alegătorii. La fața locului era prezent și un polițist, fără însă a interveni.

Incidente cu referire la utilizarea camerei de filmare în SV – 1 caz.

- **SV 33/21, Taraclia, Samurza.** Camera video nu a fost deconectată de la deschiderea SV, aceasta filmând în continuare procesul votării.

Votarea nejustificată în grup (în cabine de vot se află 2 și mai multe persoane) – 2 cazuri.

- **SV 1/ 176 , Chișinău, Ciocana.** Două persoane, soț și

soție au votat în aceeași cabină de vot. Președintele BESV, nu a reacționat.

- **SV 1/276, Chișinău, Durlleşti.** S-au apropiat două persoane de vârsta a treia de cabinele de vot și una a votat pentru cealaltă motivând că vede rău. Președintele BESV a anulat buletinele de vot și alegătorilor li sau oferit alte buletine.

Agitație electorală sau PR negru în perimetrul de 100 m și/sau în incinta secției de votare pentru a determina alegerea alegătorilor – 2 cazuri

- **SV 9/15, Călărași, Dereneu.** În perimetrul de 100 m de la SV, un candidat la funcția de primar al localității, face agitație electorală.
- **SV 1/194, Chișinău, Ciocana.** Un alegător, care și-a exercitat dreptul la vot i-a sugerat altui alegător, pentru care candidat să voteze. Președintele BESV a intervenit prompt și problema a fost soluționată.

Zvonuri, tentative sau chiar situații de recompense materiale sau bănești oferite alegătorilor în perimetrul de 100 m al secției de votare pentru a determina alegerea alegătorilor – 1 caz.

- **SV 9/12, Călărași, Bravicea.** Potrivit zvonurilor în perimetrul de 100 m de la SV, la magazinul alăturat, s-ar oferi gratis băuturi alcoolice.

Deficiențe în funcționarea SIAS Alegeri (suspendarea funcționării; situații când SIAS Alegeri indică faptul că alegătorul a votat, iar acesta susține că nu a votat) – 8 cazuri.

- **SV 18/34 Florești, Unchitești.** La SV activează doar un singur operator.
- **SV 18/20 Florești, Cuhureștii de Jos.** La SV activează doar un singur operator.
- **SV 1/135 Chișinău, Centru.** Sistemul SIAS Alegeri, nu a

funcționat aproximativ 10 min. Alegătorii au fost înregistrați pe o foaie și ulterior datele acestora au fost introduse în baza de date.

- **SV 1/96 Chișinău, Buiucani.** Sistemul SIAS Alegeri nu a funcționat aproximativ 15 min din cauza că a dispărut conexiunea la internet.
- **SV 1/162, Chișinău, Ciocana.** La ora 10.06 minute, timp de aproximativ 12 minute, nu a funcționat sistemul SIAS Alegeri. Procesul de votare a fost suspendat până când nu s-a înlăturat deficiența tehnică a calculatorului.
- **SV 1/135 Chișinău, Centru.** În sistemul SIAS Alegeri sunt introduși 895 de alegători, iar potrivit listelor electorale de bază, numărul total de alegători este de 1895.
- **SV 16/25 Edineț, Cipeleuți.** Începând cu ora 11.10 timp de 10-15 minute nu a funcționat SIAS Alegeri.
- **SV 1/162, Chișinău, Ciocana.** A fost suspendat procesul de votare începând cu 13.30- 13.37, din cauza că nu este conexiune la internet și nu funcționează sistemul SIAS Alegeri. Președintele BESV, a solicitat asistența tehnică a specialiștilor.

Deficiențe în listele electorale (discrepanțe dintre adrese; alegători decedați; semnături în locul altor persoane) – 3 cazuri.

- **SV 1/57 Chișinău, Botanica.** La domiciliul alegătorului apar câteva persoane care locuiesc acolo. Problema a apărut încă la alegerile parlamentare din 24.02.2019.
- **SV 1/19 Chișinău, Botanica.** Alegătorul nu s-a regăsit în listele electorale, având deja domiciliul la secția de votare respectivă, a fost inclus în listele suplimentare.
- **SV 1/262 Chișinău, Durlești.** Cinci alegători au fost introduși în listele suplimentare fiindcă nu se regăseau în listele electorale de bază. În SIAS Alegeri se regăsesc, dar fără număr la stradă.

Fotografierea buletinelor de vot, alte încălcări ale secretului votului (prezentarea buletinului cu votul exprimat, amplasarea defectuoasă a cabinelor de vot ce permit vizualizarea opțiunii alegătorului etc.) – 2 cazuri

- **SV 34/3, Telenеști.** La ora 9.30 un alegător a fotografiat buletinul de vot.
- **SV 1/302, Chișinău, Stăuceni.** După ce a votat, un alegător a fotografiat buletinul de vot. La solicitarea membrilor BESV, fotografia a fost ștearsă.

Acte de violență sau intimidări ale alegătorilor, sau altor persoane – 1 caz.

SV 5/2, Basarabeasca. Observatorul unui concurent a manifestat un comportament agresiv față de membrii BESV din cauza deconectării camerei video după filmarea procedurilor de deschidere a SV.

Deconectarea curentului electric – 2 cazuri.

- **SV 32/23, Ștefan Vodă, Viișoara.** La ora 11:53, a fost raportat faptul că nu este lumină în SV, iar alegătorii sunt înregistrați de operatori pe o foaie A4. În rezultat, s-a format un rând de aproximativ 15 persoane.
- **SV 32/22, Ștefan Vodă, Purcari.** La ora 11:53, a fost raportat faptul că nu este lumină în SV, iar alegătorii sunt înregistrați de operatori pe o foaie A4. În rezultat, s-a format un rând.

Urnele de vot nu au fost sigilate potrivit procedurilor legale/ ruperea/ deteriorarea sau absența sigiliilor pe urnele de vot – 7 cazuri.

- **SV 11/24, Cimișlia, Gura Galbenei.** Urna mobilă inițial nu a fost sigilată, fiind aplicat sigiliul abia la momentul plecării prin localitate (aproximativ ora 10). La SV au fost înregistrate 74 de cereri de votare la locul aflării.

- **SV 4/3, Anenii Noi.** Două din cele 3 urne staționare au fost sigilate doar cu câte 3 sigilii.
- **SV 1/91 Chișinău, Buiucani.** La una dintre urnele de vot staționare sunt aplicate doar 3 sigilii. Președintele BESV, a motivat că nu sunt suficiente sigilii.
- **SV 4/40, Anenii Noi, Varnița.** Una din urnele de vot staționare nu a fost sigilată, fiind păstrată lângă masa președintelui BESV.
- **SV 4/10, Anenii Noi, Bulboaca.** În incinta SV se află 3 urne de vot care nu sunt sigilate (păstrate după masa membrilor BESV).
- **SV 4/10, Anenii Noi, Bulboaca.** În incinta SV se află 3 urne de vot care nu sunt sigilate (păstrate după masa membrilor BESV).
- **SV 1/290 Chișinău. Budești.** În secția de votare sunt trei urne de vot staționare, dar a fost sigilată doar una.

Buletine de vot utilizate neconform – 1 caz.

- **SV 1/108 Chișinău, Buiucani.** O alegătoare a deteriorat buletinul de vot după care l-a introdus rupt, în urna de vot. În urma acestui incident a avut și un schimb de replici dure cu membrii BESV. Președintele BESV a întocmit un proces-verbal pe cazul dat.

Altele – 2 cazuri

- **SV 1/234, Chișinău, Rîșcani.** O persoană s-a prezentat ca fiind de la Accent TV și a solicitat prezentarea listei alegătorilor care au solicitat votarea la locul aflării în turul I. Dat fiind faptul că lista respectivă nu a fost păstrată de BESV, reprezentantul unui concurent din SV a depus o adresare prin care a reclamat acțiunile Președintelui BESV, cu solicitarea de a face rost de lista respectivă și a asigura dreptul la vot alegătorilor care au solicitat votarea la locul aflării (solicitări depuse până la turul I).

- **SV 1/299, Chișinău, Stăuceni.** Membri BESV deja au completat anumite rubrici din procesul verbal de numărare a voturilor și l-au semnat, urmând la final să includă cifrele.

Comunicatul este elaborat în cadrul Misiunii de Observare a alegerilor locale generale și parlamentare noi din 20 octombrie (3 noiembrie) 2019 desfășurată de Asociația Promo-LEX cu suportul financiar al Agenției Statelor Unite pentru Dezvoltare Internațională (USAID) prin Programul “Democrație, Transparență și Responsabilitate”.

Opiniile exprimate în rapoartele și comunicatele publice ale MO Promo-LEX aparțin autorilor și nu reflectă neapărat punctul de vedere al finanțatorilor sau partenerilor. Conținutul acestui document poate fi supus revizuirilor redacționale.

Pentru mai multe detalii, contactați:

Inga Stegarescu, Ofițer de comunicare al Misiunii de Observare Promo-LEX a alegerilor locale generale și parlamentare noi din 20 octombrie (3 noiembrie) 2019: GSM 069269684, e-mail: inga.stegarescu@promolex.md